

**Mål C-830/19****Begäran om förhandsavgörande****Datum för ingivande:**

15 november 2019

**Domstol som begär förhandsavgörande:**

Tribunal de première instance de Namur (Belgien)

**Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:**

6 november 2019

**Kärande:**

C.J.

**Svarande:**

Région wallonne

---

[utelämnas][**Orig. s. 2**][utelämnas]

\*\*\*\*\*

[utelämnas][förfarande]

\*\*\*\*\*

**I. BAKGRUND TILL TVISTEN**

1. [utelämnas]
2. [utelämnas]
3. [CJ] har delvis (1/3) övertagit sina föräldrars jordbruksföretag [utelämnas] för att fortsätta att driva familjeföretaget.

Han utövar sin verksamhet i form av en oregistrerad förening med sin far, F.J., som fortfarande innehar en tredjedel av verksamheten. Den återstående tredjedelen innehas av hans maka, som är mor till C.J. [**Orig. s. 3**]

4. [utelämnas]
5. Den 27 januari 2016 ansökte C.J. om startstöd vid regionen Vallonien (etablering för första gången)<sup>1</sup> på den oregistrerade föreningen J.F. och C:s vägnar (nedan kallad den oregistrerade föreningen). [utelämnas]
6. Den 28 oktober 2016 meddelade regionen Vallonien den oregistrerade föreningen ett negativt beslut med följande motivering:

*”Negativt utlåtande som bygger på ett åsidosättande av artikel 25 första stycket punkt 6 i den vallonska regeringens förordning om stöd för landsbygdsutveckling och investeringar i jordbrukssektorn samt ett åsidosättande av artikel 7.2 i [dess] [tillämpnings]förordning. Det jordbruksföretag som övertogs har en standardbruttoproduktion vars övre gräns överstiger det tillåtna gränsvärdet på en miljon euro.”*
7. Den 2 november 2016 överklagades beslutet vid utbetalningsstället [utelämnas]. Överklagandet motiveras bland annat av att det, för att fastställa standardbruttoproduktionens övre gräns, ska beaktas att tre personer äger jordbruksföretaget.
8. Den 17 februari 2016 [utelämnas] fastställde utbetalningsstället det första beslutet: [utelämnas]
9. C.J. väckte talan mot regionen Vallonien den 12 oktober 2017 vid denna domstol. Han har yrkat att Tribunal de première instance de Namur ska

*”[utelämnas]förplikta regionen Vallonien att till C.J. betala huvudfordran på 70 000 euro som startstöd enligt den vallonska regeringens förordning av den 10 september 2015 om stöd för landsbygdsutveckling och investeringar i jordbrukssektorn, jämte [Orig. s. 4] ränta [utelämnas].*
10. Regionen Vallonien har yrkat att Tribunal de première instance de Namur ska förklara att ansökan [utelämnas] är ogrundad [utelämnas].
11. [utelämnas]
12. [utelämnas]

## **II. ÖVERVÄGANDEN**

### **II.1. Tillämpliga nationella och europeiska bestämmelser**

13. Tvisten rör en ansökan från C.J. om startstöd på grundval av:

<sup>1</sup> [utelämnas]

- den vallonska regeringens förordning av den 10 september 2015 om stöd för landsbygdsutveckling och investeringar i jordbrukssektorn,
- den ministeriella [tillämpnings]förordningen av den 10 september 2015 [utelämnas].

### II.1.1.

14. Genom dessa bestämmelser genomförs [utelämnas] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005.
15. [utelämnas][**Orig. s. 5**]
16. I artikel 19, med rubriken ”Jordbruks- och affärsutveckling”, i ”KAPITEL I Åtgärder”, ”AVDELNING III STÖD TILL LANDSBYGDSUTVECKLING” i förordningen, föreskrivs följande:

*”1. Stöd inom ramen för denna åtgärd ska avse*

- a) nyetableringsstöd för*
  - i) unga jordbrukare,*
  - ii) annan verksamhet än jordbruksverksamhet på landsbygden,*
  - iii) utveckling av småbruk,*
- b) investeringar för att skapa och utveckla annan verksamhet än jordbruk,*
- c) årligt stöd eller engångsutbetalningar till jordbrukare som får delta i den ordning för småbrukare som inrättas genom avdelning V i förordning (EU) nr 1307/2013 (nedan kallad ordningen för småbrukare) som permanent överlåter sitt jordbruksföretag till en annan jordbrukare.*

*2. Stöd inom ramen för punkt 1 a i ska beviljas unga jordbrukare.*

*Stöd inom ramen för punkt 1 a ii ska beviljas jordbrukare eller medlemmar i jordbrukshushåll som genomför diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet och till mikroföretag, små företag och fysiska personer på landsbygden.*

*Stöd inom ramen för punkt 1 a iii ska beviljas småbruk såsom dessa definieras av medlemsstaterna.*

*Stöd inom ramen för punkt 1 b ska beviljas mikroföretag, små företag och fysiska personer på landsbygden samt jordbrukare eller medlemmar i ett jordbrukshushåll.*

*Stöd inom ramen för punkt 1 c ska beviljas jordbrukare som får delta i ordningen för småbrukare och som, vid tidpunkten för inlämningen av sin ansökan om stöd, har varit stödberättigade under minst ett år och som åtar sig att permanent överlåta hela sitt jordbruksföretag och motsvarande stödrättigheter till en annan jordbrukare. Stöd ska betalas ut från dagen för överlåtelsen till och med den 31 december 2020, eller beräknas för den perioden och betalas ut i form av en engångsbetalning.*

*3. Varje fysisk eller juridisk person eller grupp av fysiska eller juridiska personer, oavsett den rättsliga status som gruppen och dess medlemmar tillerkänns i nationell rätt, får betraktas som medlem av ett jordbrukshushåll, med undantag av anställda inom lantbruket. Om en juridisk person eller en grupp juridiska personer betraktas som medlem i ett jordbrukshushåll ska denna medlem bedriva jordbruksverksamhet vid jordbruksföretaget vid tidpunkten för ansökan om stöd.*

*4. Stöd inom ramen för punkt 1 a ska ges på villkor att en affärsplan lämnas in. Genomförandet av affärsplanen ska inledas inom nio månader från och med dagen för beslutet om beviljande av stöd. [Orig. s. 6]*

*För unga jordbrukare som erhåller stöd enligt punkt 1 a i ska det i affärsplanen anges att den unga jordbrukaren motsvarar kraven beträffande aktiva jordbrukare i artikel 9 i förordning (EU) nr 1307/2013 inom 18 månader efter dagen för etableringen.*

*Medlemsstaterna ska ange övre och nedre gränser för att ge jordbruksföretagen tillgång till stöd i enlighet med punkt 1 a i och iii. Den nedre gränsen för stödet enligt punkt 1 a i ska vara högre än den övre gränsen för stödet enligt punkt 1 a iii. Stöden ska begränsas till jordbruksföretag som omfattas av definitionen av mikroföretag och småföretag.*

*5. Stöd enligt punkt 1 a ska utbetalas i form av minst två delbetalningar under högst fem år. Delbetalningarna får gradvis minskas. Den sista delbetalningen inom ramen för punkt 1 a i och ii ska göras på villkor att affärsplanen genomförs korrekt.*

*6. Det högsta stödbeloppet enligt punkt 1 a anges i bilaga II. Medlemsstaterna ska när de anger stödbeloppet enligt punkt 1 a i och ii också ta hänsyn till programområdets socioekonomiska situation.*

*7. Stöd enligt punkt 1 c ska uppgå till 120 % av det årliga stöd som stödmottagaren kan erhålla inom ramen för ordningen för småbrukare.*

8. För att säkerställa att Ejflus resurser används effektivt och ändamålsenligt ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 83 för att fastställa de uppgifter som affärsplaner minst ska innehålla och de kriterier som medlemsstaterna ska använda för att fastställa de gränser som avses i punkt 4 i den här artikeln.[”]

17. [utelämnas]

18. På grundval av dessa bestämmelser antogs kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014 av den 11 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), samt om införande av övergångsbestämmelser.

19. Skäl 5 i den delegerade förordningen har följande lydelse:

”De affärsplaner som avses i artikel 19.4 i förordning (EU) nr 1305/2013 ska innehålla tillräckligt med information för att möjliggöra en bedömning av huruvida målen för den utvalda åtgärden kan uppnås eller inte.

För att säkra likabehandling av stödmottagare i hela unionen och för att underlätta övervakningen, bör kriteriet för fastställande av gränser enligt artikel 19.4 i den förordningen vara jordbruksföretagets produktionspotential.” [Orig. s. 7]

20. I artikel 2.1 i den delegerade förordningen, med rubriken ”Unga jordbrukare”, föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska fastställa och tillämpa särskilda stödvillkor när en ung jordbrukare enligt definitionen i artikel 2.1 n i förordning (EU) nr 1305/2013 inte etablerar sig som ensam ansvarig för jordbruksföretaget, oberoende av dess juridiska form. Dessa villkor ska motsvara de villkor som gäller för en ung jordbrukare som etablerar sig som ensam ansvarig för ett jordbruksföretag. I samtliga fall ska den unga jordbrukaren ha kontroll över jordbruksföretaget.”

21. I artikel 5 ”Jordbruks- och affärsutveckling” föreskrivs följande:

1. Den affärsplan som avses i artikel 19.4 i förordning (EU) nr 1305/2013 ska minst innehålla uppgifter om följande:

a) När det gäller startstöd till unga jordbrukare:

i) Utgångsläget för jordbruksföretaget.

ii) Mål och delmål för att utveckla jordbruksföretagets verksamhet.

iii) De insatser, däribland sådana som rör miljömässig hållbarhet och resurseffektivitet, som krävs för att utveckla jordbruksföretagets verksamhet, såsom investeringar, utbildning och rådgivning.

b) När det gäller nyetableringsstöd för annan verksamhet än jordbruksverksamhet i landsbygdsområden: (...)

c) När det gäller etableringsstöd för utveckling av småbruk:

i) Utgångsläget för jordbruksföretaget.

ii) De insatser, däribland sådana som rör miljömässig hållbarhet och resurseffektivitet, som krävs för uppnå ekonomisk lönsamhet, såsom investeringar, utbildning och samarbete.

2. Medlemsstaterna ska definiera de trösklar som avses i artikel 19.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 1305/2013 vad gäller jordbruksföretagets produktionspotential, uttryckt som standardoutput enligt definitionen i artikel 5 i kommissionens förordning (EG) nr 1242/2008 (14) eller motsvarande.”

## II.1.2.

22. Den vallonska regeringens förordning av den 10 september 2015 om stöd för landsbygdsutveckling och investeringar i jordbrukssektorn innehåller stödberättigandekriterier

- för etablering, när en inrättning övertas eller startas,
- för sökanden,
- för jordbruksföretag som övertas eller startas. [Orig. s. 8]

23. Vad gäller stödberättigade företag föreskrivs i artikel 25 i den vallonska regeringens förordning följande:

”Det jordbruksföretag som övertas eller startas ska uppfylla följande villkor:

[utelämnas]

6. dess standardbruttoproduktion i den mening som avses i artikel 5 i kommissionens förordning nr 1242/2008 av den 8 december 2008 om upprättande av en gemenskapstypologi för jordbruksföretag inte över- eller understiger de gränsvärden som ministern har fastställt. ...

[utelämnas].”

24. I artikel 7 i den ministeriella [tillämpnings]förordningen av den 10 september 2015 föreskrivs följande:

”[utelämnas]

*Den övre gräns enligt artikel 25 första stycket punkt 6 i den vallonska regeringens förordning av den 10 september 2015 är en miljon euro när en ung jordbrukare etablerar sig och en miljon femhundrausen euro när två eller flera unga jordbrukare etablerar sig samtidigt.”*

## **II.2. Tillämpning i förevarande fall**

25. Vad gäller ansökan från C.J. har endast det kriterium som avser företag som övertagits ifrågasatts i regionen Valloniens avslagsbeslut. [Orig. s. 9]
26. Närmare bestämt ett åsidosättande av det sjätte villkoret, såsom detta har preciserats i artikel 7.2 andra stycket i den ministeriella tillämpningsförordningen, det vill säga att jordbruksföretagets standardbruttoproduktion<sup>2</sup> har överstigit den övre gränsen på en miljon euro.
27. För att bedöma ansökan från C.J. och fastställa huruvida standardbruttoproduktionen uppnådde den övre gränsen, beaktade regionen Vallonien hela jordbruksföretaget.
28. I och med att C.J. endast delvis har övertagit jordbruksföretaget, anser han att det är diskriminerande och oproportionerligt att använda produktionspotentialen för hela jordbruksföretaget som övre gränsvärde, eftersom denna metod innebär att lagstiftningens syften åsidosätts.
29. Han har åberopat
  - ett åsidosättande av artikel 2 i förordning nr 807/2014 genom den ministeriella förordningen av den 10 september 2015, i den del det i förordningen, vid fastställandet av den övre gränsen, inte görs någon åtskillnad mellan situationen för en ung jordbrukare som inte etablerar sig som ensam ansvarig för ett jordbruksföretag, såsom C.J., och situationen för en ung jordbrukare som övertar ett jordbruksföretag för att etablera sig som ensam ansvarig för jordbruksföretaget. [utelämnas].

### Huruvida artikel 2 i förordning nr 807/2014 har åsidosatts

30. Syftet med att jordbruksföretagets produktionspotential valdes ut som kriterium för att fastställa de tröskelvärden som anges i artikel 19.4 i förordning nr 1305/2013 [utelämnas] var att säkra likabehandling av stödmottagare i hela unionen och att underlätta övervakningen.<sup>3</sup>

<sup>2</sup> Syftet med standardbruttoproduktionen är att fastställa jordbruksföretagens ekonomiska storlek. Standardbruttoproduktionen beskriver företagets produktionspotential. [utelämnas]

<sup>3</sup> Skäl 5 i kommissionens förordning nr 807/2014.

31. För detta ändamål anges vidare i artikel 2 första stycket i förordning nr 807/2014, med rubriken ”Unga jordbrukare”, följande: [**Orig. s. 10**]

*”Medlemsstaterna ska fastställa och tillämpa särskilda stöd villkor när en ung jordbrukare enligt definitionen i artikel 2.1 n i förordning (EU) nr 1305/2013 inte etablerar sig som ensam ansvarig för jordbruksföretaget, oberoende av dess juridiska form. Dessa villkor ska motsvara de villkor som gäller för en ung jordbrukare som etablerar sig som ensam ansvarig för ett jordbruksföretag. I samtliga fall ska den unga jordbrukaren ha kontroll över jordbruksföretaget.”*

32. C.J. anser att denna bestämmelse medför en skyldighet för medlemsstaterna att fastställa särskilda stöd villkor för en ung jordbrukare som inte etablerar sig som ensam ansvarig för ett jordbruksföretag, för att ta hänsyn till skillnaden mellan denna situation och situationen för en ung jordbrukare som övertar ett jordbruksföretag för att bli ensam ansvarig för jordbruksföretaget. Artikel 7 i den ministeriella förordningen har emellertid inte anpassats till kraven i denna bestämmelse. Detta hade kunnat vara fallet om standardbruttoproduktionen hade beaktats i förhållande till jordbrukarens andel i det jordbruksföretag som han eller hon övertog.

33. [utelämnas]

34. Regionen Vallonien anser att artikel 2 inte rör någon potentiell diskriminering mellan en ung jordbrukare som ensam övertar ett jordbruksföretag och en ung jordbrukare som blir ägare i ett befintligt jordbruksföretag, utan endast syftar till att förbjuda medlemsstaterna att diskriminera med avseende på den juridiska form som valts ut. Regionen Vallonien har understrukit att *”startstöd faller enligt unionslagstiftningen inom stöd för övertagande av jordbruksföretag och ungas drift av jordbruksföretaget”*.

35. Såsom föreskrivs i den vallonska lagstiftningen vad gäller etableringar genom övertagande, det vill säga *”när ett befintligt jordbruksföretag helt eller delvis övertas av en ung jordbrukare”*<sup>4</sup>, kan stöd beviljas en ung jordbrukare som inte är ensam ansvarig för jordbruksföretaget men utövar faktisk kontroll över jordbruksföretaget.

36. I detta fall har den unga jordbrukaren [utelämnas] kontroll över jordbruksföretaget tillsammans med personer som inte kan beviljas det omtvistade stödet.

37. Det råder därför tvivel om

– hur artikel 2 i förordning nr 807/2014 ska tolkas vad gäller de särskilda stöd villkor som ska fastställas när en ung jordbrukare inte etablerar sig som ensam ansvarig för jordbruksföretaget, och hur begreppet [**Orig. s. 11**] *”villkor*

<sup>4</sup> Artikel 17 i den vallonska regeringens förordning.



*som motsvarar de villkor som gäller för en ung jordbrukare som etablerar sig som ensam ansvarig för ett jordbruksföretag” ska tolkas,*

- huruvida denna bestämmelse utgör hinder för att det i artikel 7 i den ministeriella förordningen av den 10 september 2015 inte föreskrivs att enbart den unga jordbrukarens andel i jordbruksföretaget eller arbetsenheterna för att fastställa standardbruttoproduktionens övre gräns ska beaktas.

### **II.3. Tolkningsfrågan**

- 38. [utelämnas]
- 39. [utelämnas][**Orig. s. 12**]
- 40. [utelämnas]
- 41. [utelämnas]
- 42. Regionen Valloniens avslagsbeslut grundar sig på att den övre gränsen har överstigit. Detta bör således inkluderas i tolkningsfrågan. På samma sätt utgör begreppet ”inte är ensam ansvarig för jordbruksföretaget” en viktig aspekt.
- 43. Det finns således anledning att ställa en fråga i den lydelse som anges i domslutet.

#### **MOT DENNA BAKGRUND,**

[utelämnas]

#### **TRIBUNAL DE PREMIERE INSTANCE DE NAMUR, [utelämnas][**Orig. s. 13**]**

- 44. Innan målet avgörs i sak, ska följande tolkningsfråga ställas till domstolen:

*Utgör artiklarna 2, 5 och 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005, jämförda med artikel 2 i kommissionens förordning (EU) nr 807/2014 av den 11 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från EJFLU, samt om införande av övergångsbestämmelser, hinder för att medlemsstaterna vid genomförandet av dessa bestämmelser beaktar hela jordbruksföretaget och inte bara den unga jordbrukarens andel i jordbruksföretaget och/eller arbetsenheterna för att fastställa nedre och övre gränser, när jordbruksföretaget är organiserat i form av en oregistrerad förening och den unga jordbrukaren förvärvar en andelsrätt samt blir ansvarig – men inte ensam ansvarig – för jordbruksföretaget?*

[utelämnas]